

Exàmens al setembre

A la llum de les darreres avaluacions del sistema educatiu i ponderats tots els resultats, es constata que el fracàs escolar es manté pràcticament inalterable. Diguem-ho així en termes genèrics, sense especificar-ne els percentatges, fets públics detalladament en tots els mitjans de comunicació i a l'abast de tothom. La reducció d'aquest fracàs és un propòsit que requereix plantejaments de caràcter global i estructural, que van des del mateix disseny curricular fins a la necessària i inajornable formació i selecció del personal docent, en termes de major rigor, eficàcia i fiabilitat, passant per moltes altres accions correctores de menor rang.

En aquesta línia s'ha plantejat la reimplantació dels exàmens de setembre que en el seu moment la LOGSE va bandejar de forma, com ara es constata, un xic precipitada. La mesura es justificava per donar sentit al sistema d'avaluació contínua, que teòricament aportava a final de curs informació objectiva suficient de la situació acadèmica de l'alumnat. En tot cas, s'oferia la possibilitat d'un desesperat intent de recuperació, al cap d'una setmana d'haver acabat el curs, per decidir si era factible redimir-lo de l'insuficient, atorgat només vuit dies abans. Hi ha l'ànim entre el professorat que aquesta mesura és un ingenu despropòsit contrari al més elemental sentit comú.

El retorn als exàmens de setembre, en canvi, pot oferir la possibilitat que l'alumnat al llarg dels dos mesos d'estiu pugui dur a terme un treball de recuperació, avaluable abans d'iniciar-se el curs i susceptible de donar-li la possibilitat de promocionar.

Per tant l'adopció d'aquesta mesura comporta dos elements nous importants: la revaluació al setembre i la necessitat que durant l'estiu els alumnes tinguin programada una feina de la qual, indefectiblement, hauran de donar raó en el moment del retorn a l'escola.

La sola opció dels exàmens de setembre sense el requisit d'aquest treball sistemàtic durant les vacances no tindria cap sentit. La prova de setembre en aquestes condicions només serviria per certificar que l'alumnat hi arriba, amb el mateix estat de precarietat de fa dos mesos. Més ben dit, en una situació una mica més depauperada, a causa de la negativa solució de continuïtat que hauran suposat dos mesos d'inactivitat total.

La mesura del retorn als exàmens de setembre té ara mateix una acceptació majoritària entre el professorat. També entre pares i alumnat. No seria just, però, passar per alt que es formulen algunes objeccions que s'han de tenir en compte.

Una d'elles es refereix a la possibilitat –gairebé la seguretat– que la celebració dels exàmens de setembre comportaria que l'inici del curs escolar es retardaria. En tot cas, no pas sensiblement. Des d'un punt de vista estrictament pràctic –atesa la situació, cal tornar al pragmatisme– els avantatges dels exàmens de setembre justifiquen aquest retard purament conjuntural i d'escassa incidència.

La concreció de què seran i com seran els exàmens de setembre desvetlla també alguna prevenció. Prova escrita? Examen convencional? Avaluació objectiva, rigorosa i justificada, del treball fet durant l'estiu? Tot plegat?

També persisteix la incertesa sobre quins alumnes hi podran optar. Tots els qui tinguin matèries per recuperar? Fins i tot els qui en tinguin 4 o 5? Cal establir un límit racional, i fugir de possibilismes? Amb quin criteri?

Sense negar la bondat de la idea de recuperar els exàmens de setembre, sembla evident que cal concretar una sèrie de formalitats per evitar la mesura neixi amb mancances que l'aboquin a un resultat d'incerta eficàcia.

Es pretén que els alumnes amb opció a examen treballin seriosament durant l'estiu. Alguns ho consideren una pura utopia, atès que molts d'aquests alumnes ja no han mostrat cap actitud positiva de compromís durant el curs, i tenen un escàs o nul hàbit de treball. En aquest sentit, s'argumenta que, lluny de l'orientació del professor, és lícit esperar un rendiment inapreciable. Per això s'ha dit que ara torna a ser el moment de les acadèmies de recuperació i de les classes particulars. I es contraargumenta: només una mínima part de l'alumne hi podrà tenir materialment accés. La majoria no podran comptar ni tan sols amb la tutela i el seguiment dels pares, els quals haurien de tenir en aquest moment i en aquest procés, un compromís important.

I com es dissenya el treball d'estiu? Sembla imprescindible que s'hauria de programar tenint en compte les necessitats i el perfil de cadascun dels alumnes. I establir una tutoria prèvia per orientar-ne el mètode, el ritme d'execució, la temporització, les possibilitats de consulta, etc.

Sense negar la bondat de la idea de recuperar els exàmens de setembre, sembla evident que cal concretar una sèrie de formalitats per evitar que la mesura neixi amb mancances que l'aboquin a un resultat d'incerta eficàcia ja des del seu inici.

